

Referat fra Partnermøte 24. januar 2019

Remiks v/direktør Britt Limo Mathisen

Etter omvisning fikk vi en presentasjon av Remiks

- Driver avfallshåndtering i Tromsø og Karlsøy i hht mål i klima-, energi- og miljøplan. Areal og disponering av areal inngår også, det foreligger planer om flere anlegg ved Remiks.
- Løsninger tilpasset lokale og regionale utfordringer, det jobbes med innovasjon i alle ledd.
- Gjenbruk, ombruk og redesign blir viktigere fremover, men er plasskrevende, dyrt og utfordrende med tanke på lønnsomhet.
- Jobber mye med holdningsskapende arbeid.
- Forskning og utvikling i kombinasjon med innovasjonstakt.
- Forbruksmønsteret til befolkningen, tilsier at avfallsmengden ikke vil gå ned.
- Metallet som er på jorden er størst i allerede eksisterende produkter, ikke som jomfruressurs i naturen. Det tilsier at vi er nødt til å gjenvinne mer og bedre.
- Avfallsmengden går ned, materialgjenvinning øker og forbrenning blir mindre.
- Kretsløpstankegang er viktig - hvordan skal vi nyttiggjøre oss innleverte materialer? Kan vi håndtere mer av avfallet i Tromsø?
- Jobber med et kommunikasjonsprosjekt for å øke sorteringsgraden blant befolkningen.

Innspill fra Jekta: i 2012 fantes det en hentestasjon for avfallsposer på Jekta, kanskje det burde vær gjenopptatt?

Tromsø kommune v/enhetsleder Lars F. Øvregaard

- Ny Klima-, energi- og miljøplan der det er vedtatt 85% reduksjon i klimagassutslipp. 50% reduksjon skal skje innen 2025, basert på utslippstall fra 2009.
- Bygg er en stor utslippssektor, den med størst utslipp.
- Innkjøp er en annen og er en sektor hvor vi har makt til å påvirke og styre.
- Elektrifisering er en viktig løsning. Teknologi må også være en del av løsningen, eksempelvis ved hjelp av SMART teknologi.
- Mindre energikrevende lyskilder i bygningsmasse er et enkelt tiltak som kan realiseres raskt. Her har vi allerede gjort grep gjennom bruk av EPC - kontrakter. Reduserer energibruken.

Andre innlegg:

Erik Ianssen, Selfa Arctic

Anita Foshaug, Troms Kraft

Liv Cecilie Evenstad, Troms fylkeskommune

Se også presentasjonene fra alle innlederne.

RESULTAT FRA DISKUSJONGRUPPENE

4 grupper, hvorav to på avfall og to på elektrifisering. Hver gruppe har fått ulike problemstillinger for å gjøre en kartlegging. I to av oppgavene er hensikten å undersøke problem/årsak/konsekvenser for deretter å foreslå løsninger som fjerner årsakene til problemet. De to andre oppgavene har et konkret problem der hensikten er å foreslå løsninger.

GR 1 AVFALL

Oppgave: ta utgangspunkt i en virksomhet som er representert i gruppa, for eksempel Remiks, Jekta etc.

Hva er problemet med sortering?

- Mye avfall når vi mottar varer
- Kunder/pasienter har ikke samme incentiver til å følge regler vi har laget
- Virksomhetens indre liv har andre utfordringer
- Plass er en utfordring
- Viljen finnes, men tilretteleggingen er dårlig

Hva er årsaken til problemet?

- Kunnskap, holdninger, eierforhold
- Ikke tilrettelagt for kildesortering
- Manglende økonomisk vilje og evne
- Sentralisert innkjøp skaper utfordringer lokalt
- For lang avstand mellom sorteringsledd og beslutningstaker

Hva er konsekvensen av problemet?

- Kostbart på lang sikt
- Økt miljøproblem og forurensningsrisiko

GR 2 AVFALL

Oppgave: Hva gjør vi med overskudd av kontormøbler, byggematerialer, tekstiler i offentlig sektor og privat virksomhet. Eller velg fritt en annen avfallsressurs.

Hvilke ting (avfall) har dere overskudd av?

- Kontormøbler
- Interiørartikler
- Butikk innredninger og hyller
- Mat → som kunne vært spist (Tromsø kommune – hjemmetjenesten osv)

Hva kan disse tingene brukes til?

- Samme formål
- Kan selges
- Mat → Matsentralen, fôr til dyr, kompost

Hvordan kan vi skape ny virksomhet ved å ta i bruk disse ressursene?

- Butikk (møbelbutikk)
- Sende ut av landet (møbler etc)
- Møbelverksted → På kretsløpsparken (Remiks)

GR 3 ELEKTRIFISERING

Oppgave: bygg – og anleggsplasser: Regjeringen legger opp til å forby fossile byggeplasser innen 2025, hvordan skal vi løse den i nord?

Hva er problemet med å realisere dette målet?

- Spesifisering i anbudet og vektlegging av miljø (kravspesifikasjon)
- Manglende el- infrastruktur (ladestasjoner, el-nett)
- Forutsigbarhet i miljøkrav fra myndigheter og byggherrer (entreprenørene må vite at investeringer i miljø vil lønne seg på sikt)
- Profesjonalisere innkjøperrollen i det offentlige
- Det man ikke blir målt på bli heller ikke prioritert forbedret.

Hva er årsaken til problemet?

- Kortsiktig tenkning
- Dårlig kompetanse i innkjøperrollen → dårlige anbud

Hva er konsekvensen av problemet?

- Vi når ikke miljømålene
- Dårligere HMS på byggeplass
- Dårligere økonomi (strøm er billigere enn fossilt brensel)

Se på årsaken og foreslå løsninger som vil fjerne årsaken til problemet:

- **Anbud forankret i overordnede, langsiktige klimaplaner**
- **Øke kompetansen på miljø hos innkjøpere**
- **Hver kommune bør ha en klimaplan**

GR 4 ELEKTRIFISERING

Hva er de «lave eplene» som kan realiseres raskt for å få fart på elektrifisering i nord?

1. el-bil lader
2. innkjøp el kjøretøy
3. elektrifisering av fiskeflåten
4. landstrøm – utnytte batteribanker til ferger etc til andre formål.
5. energieffektiviserende tiltak privat og offentlig.

Hvilke prosjekter i forhold til elektrifisering bør Klimapartnere jobbe videre med? Stikkord: infrastruktur, innkjøp, tilrettelegging, nye løsninger etc.

1. **koordinere innkjøp av el- bil ladere**

Prioriter forslagene deres, 1 er viktigst, 2 nest viktigst osv. foreslå en modell for samarbeid, offentlig – privat for å realisere ett prosjekt.

Se ovenfor.

Partnere i Klimapartnere Troms:

ASIKO

 asplan viak

JM HANSEN

 AVINOR

Ishavskraft

 REMIKS

din taxi 02045

 Framtiden
i våre hender

COWI

iTet

JEKTA STORSENTER
STØRST I NORD

SpareBank 1
NORD-NORGE

UNIVERSITETET I TROMSØ

 TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkesuohkan

 spider
HANESETH

 UNIVERSITETSSYKEHUSET NORD-NORGE
DAVI-NOROGGA UNIVERSITEHTABUOHCEVISSU

 Gáivuona suohkan
Kåfjord kommune
Kaivuonon komuuni

 Tromsø kommune

 Harstad kommune
Attraktiv hele livet